

KIRUNA KOMMUN

Dokumenttyp	Direktiv
Dokumentansvarig	Kommunstyrelsen
Upprättad	
Antagen	Kf 2023-06-19, § 103
Senast reviderad	
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder

Budgetdirektiv 2024-2027

Innehåll

1	Planeringsförutsättningar	3
1.1	Skatteunderlag.....	3
1.1.1	Disponering av resultatutjämningsreserven.....	4
2	Planeringsunderlag	4
2.1	Budgetramar 2024-2027.....	4
2.2	Beräkningsunderlag.....	5
3	Kapitaltjänstkostnad	5
4	Budgetdirektiv	5
4.1	Målinriktningar.....	5
4.2	Drift.....	5
4.3	Samverkan och effektiviseringar för hela koncernen.....	6
4.4	Taxor och avgifter.....	6
4.5	Investeringar.....	6
4.5.1	Driftkonsekvenser av en investering.....	6
4.5.2	Sammanfattning av vad som ska inkomma till budgetberedningen.....	7
5	Uppföljning	7
5.1	Formalia.....	7
5.2	Tidplan.....	7
6	Uppföljning	8

1 Planeringsförutsättningar

Ekonomi bromsade in under 2022 och fortsätter att bromsa in under 2023. Åren 2024 och 2025 spås det ske en återhämtning efter lågkonjunkturen och 2026 växer ekonomi mer trendmässigt. Den höga inflationen påverkar skatteunderlaget på olika sätt. Bland annat stiger pensionerna till följd av högre prisbasbelopp (främst garantipensionerna). Den stora effekten kommer dock genom att skatteunderlagets köpkraft urholkas. De senaste tio åren har det reala skatteunderlaget ökat med 1,7 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2026 ökar det reala skatteunderlaget med endast 1 procent i genomsnitt. 2023 står ut som ett mycket svagt år och det reala skatteunderlaget minskar med nästan 3 procent. Enligt SKR:s bedömningar behövs det ett tillskott på 13 mdkr till kommunerna i Sverige för att värdesäkra skatteunderlaget. Det är först 2025 som SKR:s prognos visar att det reala skatteunderlaget kommer att vara uppe på 2022 års nivå igen. Dessa prognoser beror givetvis på utvecklingen i omvärlden, kriget i Ukraina, inflationen och ränteökningarna är alla delar som påverkar den ekonomiska utvecklingen. Detta gör att prognoserna för ekonomins utveckling är väldigt osäkra. Enligt uppgifter från SKR har många kommuner problem med att få ihop budgeten för 2024 och det finns önskemål om att regeringen ska tillskjuta medel under 2024 till kommuner och regioner. Det är inte beslutat eller aviserat att någon ökning av medel kommer att ske under 2024 och därmed måste arbetet med budget förutsätta att det inte tillkommer mer medel tills annat beslut fattats.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomi

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	4,9	2,7	-1	1,6	2,5	2,7
Arbetade timmar	2,3	2,3	0,5	1	1,7	1
Relativ arbetslöshet, procent	8,8	7,5	8,2	8,6	8,1	7,6
Timlön, Nationalräkenskaperna	2,6	3,3	3,6	3,3	3,3	3,3
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,6	2,7	3,6	3,3	3,3	3,3
Inflation, KPIF	2,4	7,7	5,8	1,2	1,6	2
Inflation, KPIF	2,2	8,4	8,2	1,2	0,9	1,9
Befolkning, 15-74 år	0	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5

Källa: SKR. BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade data. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

1.1 Skatteunderlag

Kommunen gick från en befolkningsmängd 31/12 2021 på 22 555 invånare till 22 423 invånare den 31/12-2022 vilket är - 132 invånare som slår negativt i beräkningsmallen. Detta ger ett årligt krympande skatteunderlag som kommunen behöver anpassa sig till om vi inte lyckas vända den negativa befolkningsutvecklingen.

Till grund för skatteunderlagsprognosen för Kiruna ligger cirkulär 23:07.

Tabell 2: Prognos för skatter och stadsbidrag

Enligt SKR cirkulär 23:07 (tkr)

Befolkningsantagande, SCB	22 577	22 694	22 803	22 909
År	2024	2025	2026	2027
Skatteintäkter	1 618 016	1 689 085	1 756 663	1 826 945
Inkomstutjämning	1 693	1 770	1 824	1 879
Kostnadsutjämning	-25 625	-25 758	-25 881	-26 002
Regleringspost	50 875	38 066	30 658	22 805
Strukturbidrag	107 150	107 706	108 223	108 726
LSS-utjämning	-5 833	-5 863	-5 891	-5 918
Fastighetsavgift	64 397	64 397	64 397	64 397
Summa intäkter och utjämning inkl fastighetsavgift	1 810 674	1 869 404	1 929 993	1 992 831

1.1.1 Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med SKR:s nuvarande prognos skulle det vara möjligt för 2023, 2025 och 2026. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

2 Planeringsunderlag

2.1 Budgetramar 2024-2027

Drift- och investeringsbudgetramar för år 2024 och planår 2025-2027 kommer fastställas av kommunfullmäktige under hösten 2023. Ramarna kommer baseras på SKR:s framtagna prislappsbudgeteringsmodell som utgår från prislapparna i kostnadsutjämningsmodellen, det vill säga att det verksamheterna genererar i den kommunala utjämningsmodellen kommer vara underlag för budgetram, så kallade Tekniska budgetramar. Utöver de Tekniska budgetramarna kommer KF besluta om politiska prioriteringar som tillskott till de tekniska ramarna. Skatteunderlaget som är känt idag räcker inte till de tekniska ramarna, vilket gör att det inte finns något utrymme till prioriteringar utöver omprioriteringar mellan olika nämnder och styrelser.

2.2 Beräkningsunderlag

Befolkning per den 1/1 2023	22 423
Befolkningsantagande per 1/1 2024 (SKR cirkulär 23:07)	22 577
Befolkningsantagande per 1/1 2025 (SKR cirkulär 23:07)	22 694
Befolkningsantagande per 1/1 2026 (SKR cirkulär 23:07)	22 803
Befolkningsantagande per 1/1 2027 (SKR cirkulär 23:07)	22 909
Arbetsgivaravgifter	44,53 %
Internränta (SKR cirkulär 23:05)	2,5 %
Arbetskraftskostnad (SKR cirkulär 23:07)	3,3 %

Den nya budgetmodellen utgår från kommunens intäkter, från intäkterna dras överskottsmålet bort. Resterande intäkter fördelas ut i de tekniska ramarna och till prioriteringsutrymmet. På så sätt säkerställer modellen att kommunen inte kan lägga en budget som inte går ihop.

3 Kapitaltjänstkostnad

Kapitalkostnaderna består av internränta och avskrivning. Avskrivningsprocenten varierar och är beroende av anläggningens art och den beräknade ekonomiska livslängden på de olika komponenterna. Internräntan är 2,5 % under planeringsperioden. Kapitalkostnaden beräknas från månaden efter investeringen färdigställt.

4 Budgetdirektiv

4.1 Målinriktningar

Till budgetberedningen ska samtliga nämnder och kommunens bolag inkomma med behov de har för att kunna bedriva en god verksamhet och för att nå de av kommunfullmäktige uppsatta målen. Behoven som inkommer ska vara del av en långsiktig verksamhetsplanering där även effektiviseringar som ses som nödvändiga ska belysas.

Den övergripande målinriktningen för mandatperioden är befolkningstillväxt med målet att vi ska vara 25 000 invånare 2030. Som ett led i att nå befolkningstillväxtmålet har två mål brutits ner för skolan och omsorgen. Att kommunen ska vara bland landets bästa skolkommuner och att vi även ska vara bland landets bästa omsorgskommuner.

4.2 Drift

Varje nämnd ska klara av att utföra sin verksamhet till ett genomsnittligt pris och en genomsnittlig kvalitet. Det är det som de tekniska ramarna ska räcka till. Ökade volymökningar/minskningar tar budgetmodellen hänsyn till i de tekniska ramarna. Ökade ambitioner är däremot inte medräknade i de tekniska ramarna utan är upp till politiken att fatta beslut om och har nära koppling till målinriktningarna. På så sätt blir budgeten ett tydligt medel för att styra mot målen. De verksamhetsplaner som tas fram ska bygga på kommunens målinriktningar samt vara som underlag för budgetarbetet. Verksamhetsplaner och budget ska ha ett långsiktigt perspektiv samt ta hänsyn till kompetensförsörjningsproblematiken som kommunen har och står inför.

4.3 Samverkan och effektiviseringar för hela koncernen

Samverkan inom koncernen är en viktig del i budgetarbetet, om det finns verksamhet som kan drivas effektivare med samordning mellan förvaltningarna ska förslag om detta visas. Det är viktigt att forum skapas för ändamålet under året så att konkreta förslag kan arbetas fram tillsammans. Det kan även vara förslag på verksamhet som bör flyttas till annan förvaltning/bolag för mest effektiv och kvalitetsmässig drift och samordning. På grund av det ekonomiska läget ska samtliga nämnder och styrelser ta fram möjliga besparingsförslag och konsekvenser av dessa förslag. Även de förslag som nämnden inte bifaller ska redovisas till budgetberedningen med uppgift om att dessa ej bifallits i nämnd.

4.4 Taxor och avgifter

Taxor och avgifter ger utrymme för kommunen att självfinansiera de tjänster kommunen tillhandahåller för medborgaren. De nämnder som föreslår förändrade taxor/avgifter skall förutom den föreslagna taxan/avgiften ange den gällande som jämförelse samt förklaring till det uppkomna behovet. Samtliga taxor ska tas upp till beslut oavsett om de föreslås förändras eller inte. Vid föreslagna höjningar eller minskningar av taxorna ska en beräkning av den totala ökningen eller minskningen av intäkterna de föreslagna förändringarna genererar. Samtliga nämnder och styrelser ska se över sina taxor och avgifter med tanke på kommunens ekonomiska läge.

4.5 Investeringar

Åskanden ska tas i objektsform, finns det ett objekt som kommer pågå över en lång tid så ska tidsplanen och likviditetsplan tas fram och objektet ska beslutas i sin helhet. Redan beslutade pågående projekt, ska finnas med för att visa på den totala investeringsvolymen som faktiskt finns, alltså summan av pågående arbeten och förslag på nya investeringar.

Investeringsbudget fastställs och detaljredovisas per objekt och objektnamnet får inte ändras under objektets livstid. Om investeringsbudget ej går att fastställas på objektsnivå, utan en investeringsram fastställs istället ska ansvarig nämnd prioritera vilka objekt som kommer utföras inom den tilldelade ramen och skicka den till dokumenthanteringscentralen (DHC) för diarieföring och delgivning till kommunfullmäktige.

Verksamhetsansvarig nämnd beslutar om investeringsordning efter aktuella politiska prioriteringar. Projektdirektiv ska upprättas för varje objekt och eventuella förändringar för objekt ska beslutas av kommunfullmäktige. Investeringar får äskas i större grupp för att utgöra "huvudprojekt" där delprojekt kan förekomma. Exempelvis objekt vattenverk, sen kan budgeten fördelas till underobjekt. Projektdirektivet ska beskriva vilka underobjekt som ska investeras i.

4.5.1 Driftkonsekvenser av en investering

Nämnderna ska redovisa driftkonsekvenserna av äskade investeringar. I driftkonsekvenserna ska avskrivningstid, beräknade avskrivningskostnader samt övriga driftkostnader samt eventuella intäkter av investeringen tas fram. Redan vid beslut ska driftkostnaderna planeras in i kommunens driftbudget för att säkerställa att kommunen har råd med investeringarna när de tas i drift. Viktigt att kommunicera möjliga driftkonsekvenser med den/de förvaltning/bolag det berör för att få en heltäckande driftkostnad för detta. En konsekvensbeskrivning ska tas fram ur medborgarens perspektiv, egen verksamhet- och annan verksamhets perspektiv.

4.5.2 Sammanfattning av vad som ska inkomma till budgetberedningen

Det ekonomiska läget för kommunen är tufft samtidigt som ambitionerna är höga. Skatteunderlaget som är känt idag räcker inte till de tekniska ramarna, vilket gör att det inte finns något utrymme till prioriteringar utöver omprioriteringar mellan olika nämnder och styrelser. Det som ska inkomma till budgetberedningen är följande:

- Behov för att kunna bedriva en god verksamhet och för att nå de av kommunfullmäktige uppsatta målen
- Besparingsförslag både gällande att sluta utföra verksamhet eller att effektivisera verksamhet. Om dessa förslag innebär en initial kostnad för att sedan ge lägre kostnader ska den initiala kostnaden redovisas
- Förslag på taxehöjningar
- Investeringsbehov med driftskonsekvenser

I alla delar ovan ska kompetensbristen beaktas samt långsiktighet. Fokus ska inte vara att komma ner i ram och sanera ekonomin till 2024. Utan det är långsiktigt vi ska få en ekonomi i balans genom smarta åtgärder som stärker oss långsiktigt.

5 Uppföljning

5.1 Formalia

Nämnder/styrelser ska lämna in MBL-protokoll samt nämnds/styrelse protokoll, åtföljt av handlingar som är av avgörande betydelse för ärendets handläggning. Protokollet för beslutspunkter gällande drift/investering ska vara uppdelade i två paragrafer, ett beslut för driftbudget/äskande och ett beslut för investeringsbudget/äskande. Kontakta kommunsekreteraren om osäkerhet uppstår. Handlingar som redovisas eller delas ut under pågående sammanträde och ej tidigare är lämnade till dokumenthanteringen ska **alltid** lämnas i original för diarieföring. Det åligger respektive nämnd/förvaltning/styrelse att ombesörja detta.

Blanketterna för drift- och investeringsprioriteringar samt omprioriteringar inom ram ska fyllas i formatet Tkr (tusentals kronor). Till budgetberedning ska alla besparingsförslag och åtgärder redovisas med konsekvensbeskrivningar, även de som ej antas av respektive nämnd. Detta för att samtliga politiker ska få ta del av möjliga åtgärder, även de som respektive nämnd ej finner lämpliga. Respektive förvaltnings tilldelade controller/ekonom ska säkerställa att blanketten sparas ned på K:\2.BUDGETBEREDNING\2024-2027 för att kunna sammanställas.

Ärenden som tidigare under året överlämnats till budgetberedningen för beslut kommer att föras in i sammanställning av äskanden samt bifogas budgethandlingarna för beredning.

Under pågående budgetår kommer inga tilläggsbudgeteringar varken av drift eller nya investeringar att medges. Detta för att samtliga prioriteringar ska kunna vägas mot varandra.

5.2 Tidplan

Ny tidplan för budget 2024-2027

Budget 2024-2027	Eko-avd	BB	KS	KF
-------------------------	----------------	-----------	-----------	-----------

Budgetdirektiv			2023-06-07	2023-06-19
Blankettmaterial	Utlagt på intranätet			
Material till kommunsekreterare och ekonomiavdelningen	Efter sista facknämnd/styrelse innan 2023-09-14 till kommunsekreterare samt till ekonomi.			
Budgetberedning		2023-09-18-19	2023-10-30	2023-11-13

6 Uppföljning

Budgetuppföljningen under löpande budgetår skall nämnd månadsvis upprätta rapport som innehåller driftresultat för perioden samt årsprognos. I det fall en prognos visar negativt ska nämnd redovisa planerade åtgärder. För kommunstyrelsen som nämnd gäller också att egen ekonomisk rapport upprättas för styrelsens egen förvaltning. Ekonomiska rapporter som behandlas i nämnderna skall delges kommunstyrelsen, samt sammanställas varje månad om möjligt men minst 1 gg/kvartal (4 gg per år) till kommunstyrelsen för en övergripande uppföljning och prognos enligt uppsiktsplikten, presenteras av ekonomichef eller av denne utsedd person. Uppföljning av pågående investeringar ska presenteras för kommunstyrelsen kvartalsvis av Investerings controller.

Uppföljningen ska vara lika till nämnd/styrelse för att underlätta för politiken. Grundutförandet ska vara lika därutöver kan respektive nämnd ha olika uppföljningar i detalj beroende på verksamhet. Varje nämnd ska erhålla information om hur senaste skatteunderlagsprognosen för kommunen ser ut för att veta det övergripande ekonomiska läget.

Delårsrapport upprättas per sista augusti och bokslut per den sista december.